

BÁO CÁO

**tổng kết 15 năm thực hiện Chỉ thị số 54-CT/TW, ngày 30/11/2005
của Ban Bí thư (khóa IX) “Về tăng cường lãnh đạo công tác phòng, chống
HIV/AIDS trong tình hình mới”**

Thực hiện Công văn số 2390-CV/BTGTU, ngày 20/4/2020 của Ban Tuyên giáo Tỉnh uỷ về “Xây dựng báo cáo tổng kết 15 năm thực hiện Chỉ thị số 54-CT/TW ngày 30/11/2005 của Ban Bí thư (khóa IX)”, Ban Thường vụ Thành uỷ báo cáo kết quả thực hiện như sau:

I. TÌNH HÌNH DỊCH HIV/AIDS TRÊN ĐỊA BÀN

Thành phố Lạng sơn là trung tâm kinh tế chính trị, văn hóa, thương mại của tỉnh Lạng sơn, được chia thành 8 đơn vị hành chính gồm 5 phường và 3 xã ngoại thành với tổng dân số là trên 103.562 người, là nơi giao lưu buôn bán với nước bạn và người dân từ các vùng miền trong cả nước, điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của thành phố ngày càng phát triển, đời sống nhân dân ngày càng được cải thiện xong từ đó cũng phát sinh nhiều tệ nạn xã hội đặc biệt là tệ nạn ma túy, mại dâm là nguyên nhân gây ra tăng nguy cơ lây nhiễm HIV/AIDS. Trường hợp nhiễm HIV được phát hiện đầu tiên tại tỉnh Lạng Sơn vào tháng 12 năm 1993 ở huyện Cao Lộc, đến năm 1996 thành phố Lạng Sơn mới phát hiện những ca đầu tiên, từ đó mỗi năm trung bình tăng thêm khoảng 50 trường hợp nhiễm HIV mới.

Năm 2005 tổng số người nhiễm HIV trên địa bàn thành phố lũy tích là: 865 trường hợp (trong đó số nhiễm mới là 106 người), số chết do AIDS và liên quan là 392 người (chết trong năm 2005 là 109 người).

Từ năm 2010 trở về đây số ca nhiễm mới giảm dần theo từng năm. Tính đến hết quý I năm 2020 tổng số người nhiễm HIV/AIDS trên địa bàn thành phố lũy tích là 1.193 người (số nhiễm mới trong năm 2019 là 07 người; quý I năm 2020: 02 người; số chết: 03), trong đó nam 949, nữ 244, trẻ em 36 (số còn sống: 12 cháu); số nhiễm HIV/AIDS còn sống và quản lý: 386 người, trong đó nam 238, nữ 148; trẻ em < 15 tuổi: 12; số bệnh nhân AIDS còn sống 310 người; số tử vong do AIDS và liên quan là 807 người (chết trong năm 2019 là 06 người). 8/8

xã phường đều có người nhiễm HIV/AIDS.

II. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC TRONG TRIỂN KHAI THỰC HIỆN CHỈ THỊ SỐ 54-CT/TW

1. Công tác lãnh đạo, chỉ đạo

1.1. Công tác tổ chức quán triệt và triển khai thực hiện

Ngay sau khi có Chỉ thị số 54 -CT/TW, ngày 30/11/2005 của Ban Bí thư “*về tăng cường lãnh đạo công tác phòng, chống HIV/AIDS trong tình hình mới*” (viết tắt là *Chỉ thị số 54-CT/TW*) và Hướng dẫn liên tịch số 15-HD/BKGTW-BCSD ngày 14/01/2006 của Ban Khoa giáo Trung ương và Ban Cán sự đảng Bộ Y tế, Thành ủy đã tổ chức 04 Hội nghị tập huấn cho 312 đồng chí là Bí thư, Phó Bí thư các chi, đảng bộ trực thuộc, lãnh đạo các phòng, ban, MTTQ và các đoàn thể thành phố, Bí thư, Phó Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch và Phó chủ tịch HĐND-UBND, Ban Tuyên giáo Đảng ủy, Trưởng các đoàn thể phường, xã để quán triệt Chỉ thị số 54-CT/TW và Pháp lệnh số 64/2006/QH11 của Quốc hội ban hành Luật về phòng, chống nhiễm vi rút gây hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS).

Chỉ đạo các chi, đảng bộ trực thuộc tổ chức học tập lồng ghép trong các hội nghị, giao ban và trong sinh hoạt chi bộ định kỳ. 100% chi, đảng bộ cơ sở đã tổ chức học tập cho 4.163/4.247 đảng viên đạt 98% và trên 95% hộ gia đình.

Ngày 09/5/2011, Ban Bí thư ban hành Thông báo số 27-TB/TW về việc tiếp tục thực hiện Chỉ thị 54-CT/TW, Ban Thường vụ Thành ủy cũng đã tiến hành quán triệt nội dung Thông báo Kết luận đến toàn thể đội ngũ cán bộ chủ chốt thành phố và cơ sở; đồng thời, giao Ban Tuyên giáo Thành ủy hướng dẫn các chi, đảng bộ trực thuộc, các phòng, ban, ngành, đoàn thể thành phố triển khai thực hiện.

Các cấp ủy đảng ở cơ sở đều đưa nội dung của Chỉ thị vào sinh hoạt thường kỳ của chi bộ và coi đây là một nhiệm vụ quan trọng để đánh giá kết quả hoạt động của chi bộ, đảng bộ, qua đó đã tạo được phong trào toàn xã hội thực hiện tốt công tác phòng, chống HIV/AIDS trên địa bàn thành phố.

1.2. Việc thể chế hóa các nội dung của Chỉ thị và công tác kiểm tra, sơ kết, tổng kết Chỉ thị số 54-CT/TW và Thông báo kết luận số 27-TB/TW

a. Việc thể chế hóa các nội dung của Chỉ thị

Thực hiện các văn bản chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh, Sở Y tế, Ban Chỉ đạo 138 tỉnh; Thành ủy, HĐND, UBND, Ban Chỉ đạo 138 thành phố ban hành

các văn bản chỉ đạo về chăm sóc điều trị người nhiễm HIV/AIDS, bảo hiểm y tế cho người nhiễm, tư vấn xét nghiệm HIV, thống kê báo cáo kết quả, đồng thời chỉ đạo tổ chức kiểm tra giám sát việc triển khai thực hiện Chỉ thị.

Thành ủy đã ban hành Chỉ thị số 05-CT/TU ngày 04/4/2007 về việc “*Tăng cường lãnh đạo công tác phòng, chống HIV/AIDS trong tình hình mới*”; Quyết định số 86-QĐ/TU, ngày 30/8/2007 “*về việc ban hành Quy chế phối hợp đa ngành trong hoạt động phòng, chống HIV/AIDS*”.

HĐND thành phố ban hành Nghị quyết số 01/2008-NQ/HĐND ngày 08/7/2008 về “*Chương trình phòng, chống HIV/AIDS trên địa bàn thành phố Lạng Sơn đến năm 2010 và tầm nhìn đến năm 2020*”. Trong các kỳ họp của HĐND đều có báo cáo kết quả thực hiện công tác phòng, chống HIV/AIDS

UBND thành phố đã ban hành Chương trình hành động số 626/CTr-UBND ngày 20/12/2006, Đề án số 289/ĐA-UBND ngày 13/6/2008, Kế hoạch số 72/KH-UBND ngày 14/9/2009 về “*công tác phòng, chống HIV/AIDS trên địa bàn thành phố*”.

Ban Tuyên giáo Thành ủy đã ban hành Hướng dẫn số 08-HD/TG ngày 05/4/2007 về “*thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TU của Ban Thường vụ Thành ủy*” và Hướng dẫn số 17-HD/TG ngày 10/8/2007 “*về tuyển chọn cán bộ xây dựng Nghị quyết*”, các công văn đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện Chỉ thị số 54-CT/TW.

Ngành Y tế đã tham mưu cho UBND thành phố Xây dựng Kế hoạch Phòng, chống HIV/AIDS thành phố; Kế hoạch triển khai “*Tháng cao điểm Dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con*” từ ngày 01 tháng 6 đến 30 tháng 6; Kế hoạch triển khai tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS từ ngày 10 tháng 11 đến 10 tháng 12 hàng năm, theo từng chủ đề; tổ chức mít tinh, điều hành quần chúng hưởng ứng tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS.

8/8 phường, xã đều ban hành Nghị quyết chuyên đề của Đảng ủy và HĐND, UBND có đề án và kế hoạch phòng, chống HIV/AIDS.

Thành phố và các phường, xã đã thành lập các Ban chỉ đạo phòng, chống tội phạm; Ban chỉ đạo phòng chống HIV/AIDS, phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm, đồng thời thường xuyên củng cố, kiện toàn, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Ban chỉ đạo các cấp trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo phòng, chống HIV/AIDS, phòng, chống tệ nạn, ma túy, mại dâm.

b. Công tác kiểm tra, giám sát thực hiện Chỉ thị

Trong quá trình triển khai thực hiện Chỉ thị 54-CT/TW của Ban Bí thư,

Ban Thường vụ Thành ủy đã chỉ đạo các cấp ủy đảng cơ sở thường xuyên tiến hành kiểm tra, giám sát việc thực hiện Chỉ thị 54-CT/TW gắn với công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân.

Hằng năm, ngành Y tế xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện giám sát công tác phòng, chống HIV/AIDS đối với phường, xã định kỳ 3 tháng/lần, tổng số trong 15 năm qua đã tổ chức giám sát được 60 cuộc. Tổ chức giao ban công tác phòng, chống HIV/AIDS định kỳ quý, năm đối với các cán bộ chuyên trách phòng, chống HIV/AIDS theo các quy định hiện hành, sơ kết, tổng kết năm. Quản lý, giám sát, cập nhật phần mềm HIV info đảm bảo quản lý số liệu HIV thống nhất từ thành phố đến phường, xã.

Qua kiểm tra, giám sát cho thấy, hầu hết các cơ quan, đơn vị đã xây dựng và triển khai thực hiện khá tốt Chỉ thị 54-CT/TW của Ban Bí thư; định kỳ có sơ kết và tổng kết, kịp thời rút kinh nghiệm lãnh đạo, chỉ đạo trong tổ chức thực hiện Chỉ thị.

Năm 2010, Ban Thường vụ Thành ủy đã tổ chức sơ kết 03 năm thực hiện Chỉ thị số 16-CT/TU của Ban Thường vụ Tỉnh ủy và sơ kết 05 năm thực hiện Chỉ thị 54-CT/TW về *tăng cường sự lãnh đạo công tác phòng, chống HIV/AIDS trong tình hình mới* trên địa bàn thành phố.

2. Kết quả thực hiện các nhiệm vụ và giải pháp theo Chỉ thị số 54 - CT/ TW

2.1. Nhận thức và sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy đảng, chính quyền

Sau 15 năm tổ chức triển khai thực hiện Chỉ thị 54/CT-TW, các văn bản chỉ đạo của tỉnh và thành phố về công tác phòng, chống HIV/AIDS, các cấp ủy đảng, chính quyền đã nhận thức rõ công tác phòng, chống HIV/AIDS là nhiệm vụ vừa cấp bách, vừa lâu dài, đã tập trung chỉ đạo tuyên truyền sâu rộng trong nhân dân, tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, hiểu biết, ý thức trách nhiệm, huy động được sức mạnh của toàn xã hội cho công tác phòng, chống HIV/AIDS. Các ngành, đoàn thể, tổ chức chính trị, xã hội đều được phân công nhiệm vụ rõ ràng, cụ thể trong công tác phòng, chống HIV/AIDS và tệ nạn ma túy, mại dâm trên địa bàn. Trong các chương trình phát triển kinh tế - xã hội, các cấp ủy đảng đều có nội dung về công tác phòng, chống HIV/AIDS.

Nhận thức rõ tầm quan trọng của công tác phòng, chống HIV/AIDS trong việc thực hiện các mục tiêu kinh tế - xã hội, trong những năm qua, các cấp ủy đảng, chính quyền và các ngành, các đoàn thể từ thành phố đến cơ sở đã luôn chú trọng công tác lãnh đạo, chỉ đạo. Thường xuyên kiểm tra công tác phòng,

chống HIV/AIDS, phân công cán bộ, đảng viên theo dõi giúp đỡ từng đối tượng. Hằng quý, năm đều tổ chức hội nghị kiểm điểm, đánh giá kết quả và đề ra các biện pháp phù hợp nhằm khắc phục những khó khăn, tồn tại. Qua đó, nhận thức, trách nhiệm của các cấp uỷ đảng, chính quyền, các ngành, đoàn thể và cộng đồng dân cư trong việc thực hiện Chỉ thị 54-CT/TW từng bước được nâng cao, mang lại những hiệu quả nhất định trong công tác phòng, chống HIV/AIDS trên địa bàn thành phố.

2.2. Công tác thông tin, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS

Từ năm 2005 đến nay, các hình thức truyền thông trực tiếp thông qua đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống HIV/AIDS tại thành phố và tuyên truyền viên đồng đảng cho các nhóm có hành vi nguy cơ cao được duy trì và triển khai thực hiện thường xuyên. Đặc biệt, trong các tháng cao điểm như: Ngày thế giới phòng chống ma túy (26/6), Ngày Gia đình Việt Nam (28/6), Ngày Dân số thế giới (11/7), Ngày thế giới phòng, chống HIV/AIDS (01/12)..., các hoạt động truyền thông được tổ chức sôi nổi, phong phú thu hút được sự quan tâm của người dân tại cộng đồng.

Công tác truyền thông phòng chống HIV/AIDS có sự phối hợp tốt với các phòng, ban, đơn vị, đoàn thể từ thành phố đến các phường, xã. Nội dung truyền thông lồng ghép phòng, chống HIV/AIDS với phòng, chống các tệ nạn xã hội; truyền thông về Luật phòng, chống nhiễm vi rút gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người; về các biện pháp can thiệp giảm hại; về chống kỳ thị phân biệt và đối xử; truyền thông về K-K (không phát hiện = không lây nhiễm)... Thông tin về HIV/AIDS được đăng tải trên trang thông tin điện tử thành phố, tập trung vào 02 đợt cao điểm trong năm là “Tháng dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con” từ ngày 01-30/6 và “Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS” từ ngày 10/11 đến ngày 10/12 hàng năm; Hình thức và đối tượng truyền thông truyền thông đa dạng, phong phú, thu hút được nhiều người nhiễm HIV tham gia vào các hoạt động như: Mít tinh diễu hành quần chúng; truyền thông trực tiếp tại cộng đồng; tuyên truyền qua tờ rơi, pa no, áp phích...

Công tác tuyên truyền, giáo dục, truyền thông cũng được chú ý triển khai thường xuyên trong nhà trường. Các thầy, cô giáo, học sinh tham gia tích cực các cuộc thi tìm hiểu về ma túy, mại dâm và các biện pháp phòng, chống HIV/AIDS do tỉnh, thành phố, ngành và nhà trường tổ chức; ở hầu hết các cấp học đều tổ chức các hình thức tuyên truyền, giáo dục như: Nói chuyện trong buổi chào cờ, ngoại khóa, tham gia diễu hành, nói chuyện chuyên đề, tư vấn

kiến thức về phòng, chống HIV/AIDS và sự nguy hại của tệ nạn ma túy; lồng ghép chương trình phòng, chống HIV/AIDS trong nội dung giáo dục sức khoẻ sinh sản vị thành niên để trang bị kiến thức cho học sinh trung học cơ sở, trung học phổ thông.

Bên cạnh đó, công tác truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS cũng được lồng ghép thường xuyên vào các phong trào xây dựng gia đình văn hóa, thôn bản văn hóa, cơ quan văn hóa. Việc xây dựng đời sống văn hóa ở từng khu dân cư đã từng bước tạo ra lối sống tốt đẹp cho cá nhân, gia đình; làm cho quan hệ họ hàng, láng giềng, giữa người với người gắn bó tốt hơn; phát huy truyền thống tương thân, tương ái, chăm sóc, giúp đỡ và tạo điều kiện để những người nhiễm bệnh và gia đình họ thấy rõ trách nhiệm, tự giác tham gia tích cực các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS; nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và nhân dân về tác hại của ma túy, mại dâm trong việc lây truyền HIV/AIDS và cách phòng, tránh. Phong trào “*Toàn dân tham gia phòng, chống HIV/AIDS tại cộng đồng dân cư*” được triển khai có kết quả; Tháng hành động quốc gia về phòng, chống HIV/AIDS được cán bộ, công chức và đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia hưởng ứng, góp phần nâng cao nhận thức và tạo ra phong trào rộng lớn phòng, chống HIV/AIDS trong cộng đồng. Cán bộ chuyên trách và các cộng tác viên các phường, xã đã thường xuyên tiếp cận các khách sạn, nhà trọ, quán karaoke, nhà hàng, điểm massage và các dịch vụ hành nghề tiềm ẩn khả năng làm lây nhiễm HIV để tư vấn, tuyên truyền các biện pháp phòng, chống HIV/AIDS.

Kết quả: Từ năm 2005 đến hết quý I năm 2020 đã tổ chức truyền thông trực tiếp được 2.045 buổi có 208.563 lượt người tham dự; Tổ chức truyền thông cho các đối tượng có nguy cơ cao như người bán dâm, tiếp viên nhà hàng được 8.236 lượt; thành viên và các gia đình người nhiễm được 5.474 lượt; người thuộc nhóm di biến động được 5.469 lượt; phụ nữ trong độ tuổi sinh đẻ được 5.593 lượt; người thuộc nhóm tuổi từ 15 - 24 là 4.293 lượt; các đối tượng khác 12.290 lượt. Tổ chức truyền thông trực tiếp dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con được 255 buổi có trên 20.000 lượt người tham dự, tư vấn cho trên 1400 phụ nữ có thai xét nghiệm tự nguyện; Phát thanh 78 lần trên đài phát thanh thành phố; phát được trên 15.000 tờ rơi. Treo 304 băng rôn nhân ngày thế giới phòng, chống HIV/AIDS trên các trục đường phố và 175 khẩu hiệu. Tổ chức mít tinh diễu hành hưởng ứng tháng hành động Quốc gia phòng, chống AIDS và ngày thế giới phòng, chống HIV/AIDS 1/12 hàng năm được 12 lần có trên 6.500 lượt người tham dự.

Thường xuyên duy trì tổ chức sinh hoạt nhóm: Bạn giúp bạn, giáo dục

viên đồng đẳng định kỳ hàng tháng tại các cơ sở phường, xã, tổng số sinh hoạt từ năm 2005-2015 được 864 buổi có 11.370 lượt người tham dự. Thực hiện duy trì đều đặn công tác tư vấn cho người nhiễm HIV/AIDS và gia đình của họ. Tổng số tư vấn được 1.054 buổi có 19.112 lượt người được tư vấn. Phát được 128.255 tờ rơi, tờ gấp, 1140 tạp chí về phòng, chống HIV/AIDS. Tổ chức khám lưu động tại các trạm y tế phường, xã cho các đối tượng đích là gái mại dâm, tiếp viên nhà hàng được trên 700 lượt, điều trị cho trên 400 lượt người mắc bệnh lây truyền qua đường tình dục, duy trì khám và điều trị các bệnh lây truyền qua đường tình dục tại các trạm y tế phường, xã. Từ năm 2005 - 2019 đã khám và cấp thuốc điều trị cho 4.554 lượt người nhiễm. Tính đến ngày 30/12/2019, số bệnh nhân hiện đang dùng thuốc ARV điều trị là 310 bệnh nhân; điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc thay thế cho 70 người. Tỷ lệ bệnh nhân đang điều trị ARV so với số người nhiễm HIV/AIDS còn sống chiếm 80% (310/387).

Hoạt động can thiệp giảm tác hại dự phòng lây nhiễm HIV/AIDS đã được sự đồng thuận của các cấp các ngành và nhân dân trên địa bàn. Từ năm 2005 đến 2017, được sự tài trợ của các tổ chức quốc tế nhiều dự án can thiệp giảm tác hại đã được triển khai trên địa bàn thành phố tại 05 phường như dự án FOR, DFID, LIF-GAP, Quỹ toàn cầu..., đã tập trung can thiệp trên nhóm nghiện chích ma túy và gái mại dâm bằng hình thức trao đổi bơm kim sạch, phát bao cao su miễn phí và được đánh giá đạt hiệu quả cao trong tổ chức thực hiện: Tổng số bơm kim sạch phát miễn phí là 399.797 chiếc. Tổng số bao cao su được phát miễn phí : 135.390 chiếc. Giám sát trọng điểm các nhóm đối tượng mại dâm, nghiện chích ma túy, thanh niên khám tuyển nghĩa vụ quân sự, hàng năm đều đạt và vượt kế hoạch trên 100%. Trong đó: Nhóm nghiện chích ma túy: 150 mẫu/ năm; nhóm mại dâm: 10 mẫu/ năm; nhóm nghĩa vụ quân sự: 300 mẫu/ năm.

2.3. Công tác phối hợp liên ngành

Nhận thức được tầm quan trọng của công tác phòng chống HIV/AIDS trong tình hình mới. Những năm qua công tác phòng, chống HIV/AIDS đã được triển khai tới các ban ngành, đoàn thể thành phố, UBND các phường, xã, trong đó chú trọng đến việc tuyên truyền đối với các nhóm người có nguy cơ lây nhiễm cao.

Ngành y tế tăng cường chỉ đạo các hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ trong công tác phòng, chống HIV/AIDS. Tập trung tuyên truyền, hướng dẫn đội ngũ cán bộ trong ngành thường xuyên nâng cao ý thức trách nhiệm trong công tác chăm sóc sức khỏe đối với người nhiễm HIV/AIDS tại cộng đồng.

Công an thành phố trực tiếp tham gia công tác tuyên truyền và kiên quyết xử lý những tụ điểm, những đối tượng có sử dụng ma túy, hành nghề mại dâm, tạo ra môi trường xã hội lành mạnh.

MTTQ và các đoàn thể trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ chủ động xây dựng kế hoạch đẩy mạnh công tác tuyên truyền cho hội viên, đoàn viên; vận động hội viên, đoàn viên tích cực tham gia công tác phòng, chống HIV/AIDS như: thành lập tổ, nhóm thăm hỏi, động viên bệnh nhân nhiễm HIV/AIDS tại cộng đồng dân cư. Vận động những đối tượng nhiễm HIV/AIDS trực tiếp tham gia vào các nhóm giáo dục đồng đẳng tại các phường, xã tham gia tuyên truyền, vận động và phát biểu ý kiến tại các buổi tuyên truyền, các hội nghị truyền thông, từ đó giúp cho mọi người hiểu được cách phòng, chống HIV/AIDS và các đường lây nhiễm góp phần hạn chế số ca mắc trong cộng đồng. Phối hợp với Phòng Lao động, Thương binh và Xã hội thành phố thăm hỏi tặng quà cho 207 lượt trẻ bị nhiễm HIV và bị ảnh hưởng bởi HIV/AIDS.

2.4. Nguồn lực đầu tư và xã hội hóa công tác phòng, chống HIV/AIDS

Trong thời gian qua, các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận, đoàn thể chính trị - xã hội các cấp thường xuyên tuyên truyền, vận động cộng đồng dân cư phát huy truyền thống tương thân, tương ái cùng tham gia hỗ trợ, chăm sóc, giúp đỡ người nhiễm HIV/AIDS, nhất là việc chống kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV/AIDS; đồng thời tạo điều kiện để những người nhiễm bệnh và gia đình thấy rõ trách nhiệm, tự giác và tích cực tham gia các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS; khuyến khích các đoàn thể chính trị - xã hội, các tổ chức, cá nhân tham gia phòng, chống HIV/AIDS. Với cách làm đó, đã huy động được sự quan tâm, chia sẻ, giúp đỡ của cộng đồng dân cư, xã hội tạo điều kiện cho các cá nhân người nhiễm HIV/AIDS và gia đình ổn định kinh tế, chăm sóc, điều trị người bệnh.

Từ năm 2005 đến năm 2017 ngoài nguồn kinh phí của Trung ương cấp mỗi năm từ 50 cho đến 120 triệu đồng, được sự quan tâm của cấp ủy đảng và chính quyền năm 2007 HĐND-UBND thành phố đã phê duyệt cấp kinh phí thường xuyên cho chương trình phòng, chống HIV/AIDS mỗi năm từ 50 đến 70 triệu đồng để duy trì hoạt động sinh hoạt nhóm “bạn giúp bạn, giáo dục viên đồng đẳng” hỗ trợ mua thuốc điều trị nhiễm trùng cơ hội, giám sát trọng điểm, tổ chức lễ phát động tháng hành động truyền thông phòng, chống AIDS và ngày thế giới phòng, chống HIV/AIDS hàng năm.

Thành phố Lạng Sơn có 02 phòng tư vấn xét nghiệm tự nguyện do Dự án LIF- GAP và quỹ toàn cầu tài trợ, từ năm 2007 đến năm 2019 đã tổ chức tư vấn

và xét nghiệm tự nguyện cho 2.900 lượt người.

2.5. Tổ chức bộ máy, cán bộ làm công tác phòng, chống HIV/AIDS.

Bộ máy làm công tác phòng, chống HIV/AIDS từ thành phố đến cơ sở thường xuyên được kiện toàn và củng cố.

Tuyến thành phố có Ban chỉ đạo phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội và xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ An ninh Tổ quốc thành phố Lạng Sơn (Ban Chỉ đạo 138) gồm 25 thành viên. Trung tâm Y tế thành phố có 01 cán bộ chuyên trách phụ trách Chương trình HIV/AIDS thuộc khoa kiểm soát bệnh tật-VSATTP, 8/8 trạm y tế phường xã có cán bộ chuyên trách phòng chống HIV/AIDS.

Tuyến phường, xã: Các phường, xã đã thành lập và kiện toàn Ban Chỉ đạo Phòng chống HIV/AIDS do đồng chí Phó chủ tịch UBND xã làm Trưởng ban; trưởng trạm Y tế xã là Phó Trưởng ban thường trực; Các xã, phường trọng điểm HIV/AIDS và các xã còn lại đều có cán bộ chuyên trách phòng chống HIV/AIDS.

III. NHỮNG HẠN CHẾ, YẾU KÉM, NGUYÊN NHÂN VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM

1. Những hạn chế, yếu kém

Còn có cấp ủy, chính quyền, mặt trận, đoàn thể cơ sở chưa đề ra được các biện pháp cụ thể để chỉ đạo thực hiện công tác phòng, chống HIV/AIDS và các tệ nạn ma túy, mại dâm. Công tác quản lý kiểm tra, giám sát, tổ chức sơ kết, tổng kết rút kinh nghiệm công tác lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện phòng, chống HIV/AIDS chưa được thường xuyên, kịp thời. Việc lồng ghép hoạt động phòng, chống HIV/AIDS vào các chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội chưa nhiều.

Hoạt động phối hợp chỉ đạo, thực hiện công tác thông tin, tuyên truyền, giáo dục phòng, chống AIDS và ma túy, mại dâm giữa các ngành chưa được thường xuyên, sâu rộng. Nhiều hoạt động còn mang tính hình thức, chưa có chiều sâu. Hình thức, nội dung tuyên truyền chưa thật phong phú, đa dạng để phù hợp với từng nhóm đối tượng.

Đội ngũ cán bộ tham gia công tác phòng, chống HIV/AIDS tại thành phố và phường, xã chủ yếu là kiêm nhiệm, trình độ chuyên môn còn hạn chế so với yêu cầu nhiệm vụ. Các đối tượng nguy cơ lây nhiễm cao khó tiếp cận, kiểm soát nên hoạt động tuyên truyền, tư vấn trực tiếp tại hộ gia đình còn gặp nhiều khó

khăn.

2. Nguyên nhân

Cấp uỷ đảng, chính quyền, đoàn thể ở một số cơ sở, cơ quan, đơn vị chưa nhận thức đầy đủ, đúng mức về hiểm họa của HIV/AIDS và yêu cầu trong công tác phòng chống HIV/AIDS nên còn chủ quan, chưa coi trọng đúng mức trong lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện. Các cấp, các ngành tham gia phòng, chống AIDS chỉ với tinh thần tự giác, không có biện pháp chế tài nào yêu cầu phải có trách nhiệm nên chất lượng hoạt động liên ngành còn chưa cao.

Việc thay đổi về tổ chức bộ máy y tế ở tuyến cơ sở, các trạm y tế cấp xã trực thuộc trung tâm y tế cấp huyện và trung tâm y tế cấp huyện lại trực thuộc Sở Y tế trên thực tế đã làm hạn chế đáng kể đến công tác lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý của chính quyền cấp huyện, cấp xã đối với trung tâm y tế, trạm y tế, trong đó có công tác phòng chống HIV/AIDS.

Công tác phòng, chống HIV/AIDS trên địa bàn được thực hiện chủ yếu bằng nguồn ngân sách cấp hàng năm và từ nguồn Chương trình mục tiêu Quốc gia. Việc tranh thủ các nguồn lực từ chương trình hợp tác quốc tế về phòng, chống HIV/AIDS chưa nhiều.

3. Bài học kinh nghiệm

Để thực hiện tốt chỉ thị 54-CT/TW của Ban Bí thư về “Tăng cường sự lãnh đạo công tác phòng, chống HIV/AIDS trong tình hình mới” nhằm hạn chế sự lây nhiễm HIV trong cộng đồng, giảm tác hại đối với việc phát triển kinh tế xã hội cần tập trung làm tốt các việc sau đây:

Một là, các cấp uỷ đảng và chính quyền phải nhận thức, có trách nhiệm đầy đủ, đúng mức đối với công tác phòng, chống HIV/AIDS; tập trung lãnh đạo, chỉ đạo đưa nhiệm vụ, chỉ tiêu phòng chống HIV/AIDS vào Nghị quyết, chương trình, kế hoạch của cấp uỷ đảng, chính quyền; từ đó tập trung chỉ đạo, kiểm tra, đôn đốc thực hiện; phát huy vai trò, trách nhiệm của Ban Chỉ đạo các cấp, đặc biệt là bộ phận thường trực của Ban Chỉ đạo và các phòng, ban, ngành, đoàn thể trực tiếp tham mưu, thực hiện.

Hai là, coi trọng công tác phòng ngừa lây nhiễm HIV/AIDS trong cộng đồng, trên cơ sở đó đặt ra các biện pháp dự phòng sát với yêu cầu thực tế địa bàn về phòng, chống HIV/AIDS; trong đó chú trọng các giải pháp chỉ đạo, kiểm tra bảo đảm an toàn tuyệt đối trong kỹ thuật truyền máu và các dịch vụ y tế.

Ba là, tăng cường công tác truyền thông giáo dục công tác phòng chống

HIV/AIDS trong mọi tầng lớp, tập trung vào các đối tượng có nguy cơ cao với nhiều nội dung, hình thức và phương pháp phù hợp với từng đối tượng.

Bốn là, đầu tư kinh phí đúng mức cho công tác phòng chống HIV/AIDS và kiên trì thực hiện đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác truyền thông, giáo dục, tập huấn, bồi dưỡng để nâng cao nhận thức, năng lực phòng chống HIV/AIDS.

Năm là, cụ thể hóa các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS với việc xây dựng các hương ước, quy ước khối, thôn, với việc thực hiện phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” và phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”.

IV. NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP THỰC HIỆN CÔNG TÁC PHÒNG CHỐNG HIV/AIDS TRONG THỜI GIAN TỚI

1. Tiếp tục quán triệt và triển khai có hiệu quả Chỉ thị số 54- CT/TW, Thông báo Kết luận số 27-TB/TW ngày 09/5/2011 của Ban Bí thư (Khóa XI), Chỉ thị số 16-CT/TU, ngày 10/3/2007 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Chỉ thị số 05-CT/TU, ngày 04/4/2007 của Ban Thường vụ Thành ủy về “Tăng cường sự lãnh đạo công tác phòng, chống HIV/AIDS trong tình hình mới” nhằm tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về ý thức trách nhiệm của các cấp ủy đảng, chính quyền các đoàn thể và của toàn xã hội. Các cấp ủy đảng, chính quyền, đoàn thể tổ chức triển khai thực hiện các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS trên địa bàn thành phố một cách thường xuyên liên tục, tăng cường công tác kiểm tra, kiểm soát, sơ kết, tổng kết đối với công tác phòng chống HIV/AIDS.

2. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và chính quyền các cấp đối với công tác phòng, chống HIV/AIDS. Tiếp tục kiện toàn hệ thống tổ chức và nâng cao chất lượng hoạt động của ban chỉ đạo phòng, chống HIV/AIDS và phòng chống tệ nạn ma túy, mại dâm từ thành phố đến phường, xã. Đẩy mạnh công tác phối hợp liên ngành và huy động cộng đồng tham gia phòng, chống HIV/AIDS; xây dựng và tổ chức thực hiện chương trình, lồng ghép công tác phòng chống HIV/AIDS vào các chương trình phát triển kinh tế - xã hội, dân số, gia đình và trẻ em, với phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, xây dựng gia đình văn hóa, khối, thôn văn hóa. Tiếp tục triển khai có hiệu quả phong trào “*Toàn dân tham gia phòng, chống HIV/AIDS tại cộng đồng dân cư*”.

3. Tiếp tục thực hiện tốt công tác truyền truyền, giáo dục, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS đến mọi đối tượng; kết hợp giữa tuyên truyền các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phòng, chống

HIV/AIDS với tuyên truyền về tác hại, hậu quả và các biện pháp phòng, chống HIV/AIDS; đổi mới, nâng cao chất lượng công tác thông tin, giáo dục, truyền thông thay đổi hành vi phòng, chống HIV/AIDS; đa dạng hóa về nội dung, phương thức thực hiện thông tin, giáo dục, truyền thông bảo đảm tính thân thiện, có chất lượng, phù hợp với đặc điểm của từng nhóm đối tượng, văn hóa, ngôn ngữ...; kết hợp giữa truyền thông đại chúng với truyền thông trực tiếp nhằm huy động mọi nguồn lực và sự tham gia của các cơ quan, tổ chức, đơn vị, mỗi người dân và cộng đồng vào các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS.

4. Tiếp tục mở rộng phạm vi triển khai thực hiện và nâng cao chất lượng, hiệu quả các hoạt động dự phòng lây nhiễm HIV đối với nhóm người dễ bị lây nhiễm HIV. Thực hiện lồng ghép điều trị HIV/AIDS với các chương trình khác. Đẩy mạnh các hoạt động hỗ trợ vật chất, tinh thần cho người nhiễm HIV và gia đình họ để người nhiễm HIV ổn định cuộc sống, hòa nhập và được chăm sóc tại nhà và cộng đồng.

5. Tiếp tục tuyên truyền, vận động, huy động cộng đồng tham gia công tác xã hội hóa hoạt động phòng, chống HIV/AIDS; ủng hộ cả về tinh thần, vật chất để hỗ trợ các nhóm người có HIV/AIDS và các hoạt động phòng chống HIV/AIDS./.

Nơi nhân:

- Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy (b/c),
- Các đồng chí Ủy viên BTV Thành ủy,
- Các chi, đảng bộ trực thuộc,
- Các phòng, ban, MTTQ và các đoàn thể thành phố,
- Lưu VT.

**T/M BAN THƯỜNG VỤ
BÍ THƯ**

Đã ký

Nguyễn La Thông